конференції (м. Глухів, 30-31 жовтня 2025 р.). Глухів, 2025. С. 553-559. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22876.

5. Іваненко В. С. Вплив блекаутів на ментальне здоров'я та механізми адаптації. Проблеми надзвичайних ситуацій : матеріали міжнародної науково-практичної конференції (м. Черкаси, 21 травня 2026 року). Черкаси : НУЦЗ України, 2026. С. 447-448. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/25631.

Abstract. *The role of forming security competencies of higher education students as the basis for their readiness for responsible behavior, risk assessment, and decision-making in conditions of uncertainty was investigated.*

Keywords: *security competencies, uncertainty, resilience.*

Науковий керівник:

Курепін В.М.

канд. екон. наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

УДК 378.147:614.8:620.9

ЕНЕРГЕТИЧНЕ СЕРЕДОВИЩЕ ЯК ЛАБОРАТОРІЯ БЕЗПЕКИ: ПРАКТИЧНА ПІДГОТОВКА МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ

В'ячеслав КУРЕПІН

Кандидат економічних наук, доцент

Миколаївський національний аграрний університет

м. Миколаїв, Україна

Анотація: *обґрунтовано значення практико-орієнтованого навчання в енергетичному середовищі для формування готовності майбутніх фахівців до оцінювання ризиків та безпечного виконання професійних завдань.*

Ключові слова: *практична підготовка, безпека життєдіяльності, енергетика.*

Енергетичне підприємство як практичне середовище формування безпекових компетентностей створює умови для поєднання теоретичних знань

із практичним досвідом безпосередньо в контексті професійної діяльності. Ознайомлення здобувачів з технологічними процесами, обладнанням, організацією робочих місць та системами безпеки дає змогу на практиці визначати небезпечні та шкідливі фактори, оцінювати професійні ризики та обирати відповідні заходи захисту. Застосування виробничих ситуацій як навчальних кейсів сприяє розвитку навичок безпечного прийняття рішень, відповідальності та готовності діяти відповідно до встановлених вимог безпеки.

Небезпечні та шкідливі чинники професійної діяльності в енергетиці характеризуються різноманітністю та потенційно значним впливом на безпеку працівників. Виникає потреба їх системного виявлення та оцінювання під час професійної підготовки [1, с 137]. До таких факторів належать електричний струм і напруга, електромагнітні поля, рухомі механізми, можливість виникнення пожеж та вибухів тощо. Практичне вивчення зазначених факторів дає змогу здобувачам краще усвідомити характер професійних ризиків, встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між небезпекою та її наслідками та обґрунтовувати необхідні профілактичні та захисні заходи.

Ризик-орієнтоване навчання та формування навичок безпечного прийняття рішень спрямовані на розвиток у здобувачів здатності системно аналізувати професійні ситуації, виявляти потенційні небезпеки та визначати оптимальні заходи щодо запобігання їх негативним наслідкам. Під час практичних занять доцільно використовувати практичні кейси, ситуаційні завдання та моделювання аварійних сценаріїв [2, с 3]. Це формує здатність оцінювання ймовірності небезпечної події, прогнозування її наслідків та вибору послідовності безпечних дій.

Практична підготовка майбутніх фахівців забезпечує наближення освітнього процесу до реальних умов професійної діяльності [3, с 76] та сприяє ефективнішому формуванню безпекових компетентностей. Застосування цифрових тренажерів, віртуальних симуляцій, інтерактивних кейсів, мультимедійних сценаріїв та технологій доповненої реальності дає змогу моделювати небезпечні виробничі ситуації без створення реального ризику.

Використання ситуаційних завдань, практичних кейсів, тестування, спостереження за виконанням навчальних вправ та самооцінювання забезпечує більш об'єктивне визначення рівня сформованості безпекових компетентностей [4, с 81] та дає змогу своєчасно коригувати освітню підготовку. Оцінювання сформованості безпекових компетентностей має бути комплексним та поєднувати перевірку теоретичних знань із визначенням здатності здобувачів застосовувати їх у практичних та змодельованих професійних ситуаціях.

Моделювання виробничих ситуацій під час практичних зайняття дає змогу відтворювати типові та потенційно небезпечні умови професійної діяльності без створення загрози для тих, хто навчається. На основі реалістичних сценаріїв здобувачі можуть аналізувати небезпечні фактори, визначати можливі причини виникнення аварійних подій [5, с 66], оцінювати ризики та обирати послідовність безпечних дій. Діяти відповідально та оперативно у нестандартних виробничих умовах майбутнім фахівцям допомагають практичні кейси, рольові ситуації, алгоритми реагування та цифрові симуляції.

Отже, практико-орієнтоване навчання в умовах енергетичних підприємств сприяє формуванню стійких безпекових компетентностей майбутніх фахівців.

Список використаних джерел

1. Іваненко В. С. Енергетична безпека України: головні проблеми енергетичного сектору, шляхи вирішення. Екологія, природокористування та охорона навколишнього середовища: прикладні аспекти: матер. VIII Всеукр. наук.-практ. заоч. конф., м. Київ, 17 травня 2025 р. / за заг. ред. Х.С. Мітюшкіної. Київ: МДУ, 2025. С 136-139. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/22022.

2. Batsurovska I., Kurepin V. The Impact of the War in Ukraine on the Study Results at an Agricultural University // Tréma. 2023. № 60. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/15314.

3. Іваненко В. М. Практичні аспекти адаптації законодавства ЕС у сфері безпеки і гігієни праці в Україні // Участь молоді у розбудові агропромислового комплексу країни : матеріали 35-ої студ. наук.-теорет. конф., 22-24 березня 2023 року, м. Миколаїв. Миколаїв : МНАУ, 2023. С. 74-78. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/13346.

4. Іваненко В. С. Інтеграція молоді в систему освіти держав ЄС в умовах військової агресії проти України // Інтеграція вищої юридичної освіти України з європейським освітнім простором – виклики внутрішньої безпеки під час воєнного стану : матеріали з Міжнародної науково-практичної конференції, Ломжа-Харків, 15.02.2023 р. / за ред. П. Поніхтера, З. Шарлович. Ломжа : MANS w Łomży, 2023. С. 80-82. URL:https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/12946.

5. Іваненко В. О. Моніторинг небезпечних факторів виробничого середовища. Проблеми цивільного захисту населення та безпеки життєдіяльності: сучасні реалії України : матеріали XI Всеукраїнської заочної наук.-практ. конф., м. Київ, 25 квітня 2025 р. Київ : УДУ імені Михайла Драгоманова, 2025. С. 66-67. https://dspace.mnau.edu.ua/jspui/handle/123456789/21289.

Abstract. *The importance of practice-oriented training in the energy environment for preparing future specialists for risk assessment and safe performance of professional tasks is substantiated.*

Keywords: *practical training, life safety, energy.*